

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3141/2018. (IV. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes, Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó, dr. Salamon László, dr. Stumpf István és dr. Szívós Mária* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta az alábbi

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék 2.Bpkf.1136/2016/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Bóta Béla indítványozó, jogi képviselője dr. Zeke László ügyvéd (DR. ZEKE Ügyvédi Iroda 4024 Debrecen, Liszt Ferenc utca 4.) útján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Szegedi Törvényszék 2.Bpkf.1136/2016/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panasa alapjául előadta, hogy magánszemélyek megbízásából védett, nagy értékű madarakat vásárolt külföldön és hozott Magyarországra. Az indítványozó a madarakat (melyeknek értéke mintegy 15 000 000 Ft) átadta a megbízónak azzal, hogy azok bejelentése az új tulajdonos (a megbízó) kötelezettsége. Az illetékes hatóság (Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség) 2014. április 28-án problémásnak találta a behozott madarak CITES igazolásán feltüntetett adatokat. Tekintettel arra, hogy a tárgyi madarak kereskedelme csak speciális feltételek esetén lehetséges, felmerült annak gyanúja, hogy a madarak behozatala, illetve birtoklása jogellenes. Az indítványozó hangsúlyozta, hogy a madarak eredetét (azaz az egyedek tenyészetből származtak), az eladók személyét, a vételárat, a szállítási útvonalat, tehát minden lényeges adatot egyértelműen rögzített a szállítást kísérő dokumentáció. Az indítványozó szerint a probléma mindössze abból adódott, hogy a CITES igazoláson a szerződő felek valódi akaratának megfelelő 19/2-es rubrika helyett a 19/3-as rubrikába került az „x” jel. (A kereskedelmi tilalom alóli felmentés helyett a tartási hely megváltoztatásának engedélyezése lett „beikszelve”).
- [3] Az illetékes rendőrkapitányság – a természetvédelmi hatóság feljelentése alapján – természetkárosítás büntetnének alapos gyanújával nyomozást folytatott az indítványozó ellen, mely során a tárgyi madarakat lefoglalta és a Szegedi Vadasparkban helyezte el. Az indítványozóval szemben folytatott nyomozást a hatóság később megszüntette, mivel a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény. A lefoglalt madarakat illetően az elkobzásra vonatkozó ügyészi indítványt a Szegedi Járásbíróság elsőfokú végzésében elutasította, és a madarak kiadását rendelte el a megbízók számára. A végzés ellen az ügyészség fellebbezett, melynek nyomán a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék a végzést megváltoztatta és a madarak elkobzását rendelte el.
- [4] Az indítványozó a jogerős végzés ellen alkotmányjogi panasszal élt, álláspontja szerint a támadott végzés sérti az Alaptörvény a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, ezért kérte alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó ezen túlmenően kérte, hogy az Alkotmánybíróság az elkobzás felfüggesztésére, és félbeszakítására hívja fel az első fokon eljáró bíróságot.
- [5] Az indítványozó úgy nyilatkozott, hogy jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A bíróság tájékoztatása szerint rendkívüli jogorvoslati eljárás az ügyben nincs folyamatban.

- [6] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadásának törvényi feltételeit.
- [7] Az Abtv. 30.§-a értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Szegedi Törvényszék 2.Bpkf.1136/2016/4. számú végzését 2016. november 25. napján kézbesítették, az alkotmányjogi panaszt 2016. december 22-én – a törvényes határidőn belül – érkezették az első fokon eljáró bíróságon.
- [8] Az indítványozó a sérelmezett végzésben érdekeltként szerepel. Jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, az ügyben rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.
- [9] Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át mint az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó jogszabályi rendelkezést, valamint az Alaptörvény több szakaszát. Indítványában egyértelműen megjelölte, hogy mely bírósági végzés tekintetében kéri az alkotmánybírósági eljárás lefolytatását.
- [10] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, az Abtv. 29. §-a szerint pedig az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [11] Az indítványozó beadványában előadta, hogy megbízottként vásárolt külföldön, és szállított Magyarországra nagy értékű védett madarakat. Az alaptörvény-ellenességet állítva azt sérelmezte, hogy mint egyéb érdekelt szerepelt az eljárásban, melybe a megbízókat nem vonták be. Sérelmezte továbbá, hogy az eljárásban részt sem vevő reménybeli tulajdonosoknak így nem volt lehetősége vitatni az általuk venni kívánt és kifizetett madarak tulajdonjogát. A Szegedi Vadaspark elkobzás címén megkapta az indítványozó által behozott madarakat, a vevő pedig elesett a vételártól. A személyét érintően utalt arra, hogy a megbízóknak esetleg jogában áll kártérítést kérni az indítványozótól.
- [12] Az Abtv. 27. §-a értelmében az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a bírósági eljárásban egyéb érdekeltként vett részt, így érintettsége a támadott ítéletekkel összefüggésben egyértelműen megállapítható. „Az Abtv. 27. §-a azonban nem csupán az alkotmánybírósági eljárás alapjául szolgáló ügyben való érintettséget követeli meg, hanem feltételezi az összefüggést az alapügy és az alkotmányjogi panasz eljárás között. Az alapügyben való érintettség az alkotmányjogi panasz eljárás szükséges, de nem elégséges feltétele. Az alkotmányjogi panasz funkciója a jogorvoslat, amely az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét feltételezi. Ezért az alkotmányjogi panasz érdemben csak akkor bírálható el, ha az indítványozó az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét állítja” {3178/2016. (IX. 26.) AB végzés, Indokolás [7]}.
- [13] Ugyanakkor az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban való ítélezés, kizárólag arra van hatásköre, hogy alkotmányossági szempontból vizsgálja felül az eléje tárt bírói döntést, és kiküszöbölje az azt érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Az indítványozó azonban alkotmányjogi panaszában nem tárt fel olyan alaptörvény-ellenességet, mely a bírói döntés alkotmányossági szempontból történő vizsgálatát indokolná (lásd: 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]; 3027/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [20]; 3168/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [13]; 3091/2013. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [12]; 3218/2015. (XI. 10.) AB végzés Indokolás [16]}.
- [14] 3. Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jelen ügyben az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglaltaknak nem felelt meg. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panasz befogadását visszautasította.

- [15] Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz beadvány érdemi vizsgálatára nincs mód, az Alkotmánybíróság az indítványozó azon további kérelmét is visszautasította, mely szerint az Alkotmánybíróság az elkobzás felfüggesztésére, és félbeszakítására hívja fel az első fokon eljáró bíróságot.

Budapest, 2018. április 17.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [16] Nem értek egyet a végzés rendelkező részével. Úgy vélem, hogy az alkotmányjogi panasz visszautasítása az indokolásban rögzített szempontok alapján nem volt megalapozott.
- [17] A többségi döntés indokolásának konklúziója szerint az indítvány nem felelt meg az Abtv. 29. §-ban foglaltaknak, ezen okból került sor a visszautasítására. A végzés alapvető hiányosságának tartom, hogy nem ad magyarázatot arra: az alkotmányjogi panasz miért nem teljesítette az Abtv. utalt rendelkezésében foglalt feltételek egyikét sem.
- [18] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezen két törvényi feltétel meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a vizsgálat lefolytatásától az Alkotmánybíróság eltekinthetne. Amennyiben az indítvány a befogadás egyéb feltételeinek megfelel, az Alkotmánybíróságnak értékelnie kell azt is, hogy az indítványozó által megfogalmazott kifogások alapján felmerül-e alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés vagy nevesíthető-e a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség. Az indítvány visszautasításának csak akkor van helye, ha az Alkotmánybíróság a két feltétel egyikét sem tartja fennállónak.
- [19] A konkrét esetben a többségi végzés indokolása még utalásszerűen sem rögzíti, hogy az Alkotmánybíróság lefolytatta volna az Abtv. 29. §-án alapuló befogadási feltétel vizsgálatát. Ennek hiányában pedig nem állapítható meg, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszában miért nem tárt fel olyan alaptörvény-ellenességet, amely a bírói döntés alkotmányossági szempontból történő vizsgálatát indokoltá tette volna.
- [20] A végzés – és az alkotmánybíróági eljárás – ezen hiányossága miatt az indítvány befogadásának a visszautasítását nem támogattam.

Budapest, 2018. április 17.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [21] Nem értek egyet az indítvány visszautasításával, nézetem szerint az alkotmányjogi panaszt be kellett volna fogadni és érdemben el kellett volna bírálni.
- [22] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a büntető eljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényben foglaltaktól eltérően, neki mint érdekeltnek nem biztosították megfelelően az eljárási jogokat, így pl. nem tájékoztatták a tanácsülés időpontjáról, nem kapott lehetőséget arra, hogy tárgyalás tartását kérje a másodfokú eljárásban, illetve nem ismerhette meg az ellenérdekű fél fellebbezésének tényleges és teljes tartalmát és arra nem reagálhatott. Ezek olyan állítások és érvek, amelyeket mindenképpen meg kellett volna vizsgálni az Alkotmánybíróságnak, mivel helytállóságuk akár a kifogásolt végzés megsemmisítésére is okot adott volna.

Budapest, 2018. április 17.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

- [23] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2018. április 17.

Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária alkotmánybíró különvéleménye

- [24] A többségi végzéshez az Abtv. 66. § (2) bekezdésben biztosított jogköröm alapján a következő különvéleményt csatolom:
- [25] A többségi végzés az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára hivatkozva visszautasítja az alkotmányjogi panaszt arra tekintettel, hogy az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek.
- [26] A visszautasítással nem értek egyet, álláspontom szerint az alkotmányjogi panaszt érdemben kellett volna elbírálni.
- [27] A végzés indokolása szerint az alkotmányjogi panasz csak akkor bírálható el érdemben, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga sérelmét állítja, amivel egyetértek. A végzés indokolása ugyanakkor kijelenti, hogy „[a]z indítványozó azonban alkotmányjogi panaszában nem tárt fel olyan alaptörvény-ellenességet, mely a bírói döntés alkotmányossági szempontból történő vizsgálatát indokolná.” (Indokolás [13]).
- [28] Ezzel a megállapítással nem értek egyet.
- [29] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga és a jogorvoslathoz való joga sérelmére hivatkozik, előbbinél külön is hangsúlyozottan kiemelve az indokolási kötelezettség és a fegyveregyenlőség elvének sérelmét.
- [30] Álláspontom szerint az indítványozó Alaptörvényben biztosított, fent megnevezett jogai sérelmét többek között a következőkkel indokolja. Hivatkozik arra, hogy
- a bíróság nem indokolta kellőképpen az elkobzást (csak négy mondatban, ezeket részletesen, mondatról mondatra elemzi is);
 - a bíróság nem küldte meg számára (sem jogi képviselőjének) a Csongrád Megyei Főügyészség átiratát (melyben az eredetileg bejelentett fellebbezését az ügyészség jelentősen módosította);
 - így arra értelemszerűen reagálni sem tudott;
 - nem értesült arról, hogy a másodfokú bíróság tanácsülésen fog döntést hozni, nem tart tárgyalást;
 - nem volt lehetősége tárgyalást kérni, azon részt venni;
 - nem volt lehetősége írásban észrevételeit megtenni;
 - és csak ezeken felül hivatkozik arra is, hogy egyébként a megbízóknak nem volt módja jogai érvényesítésére (holott a madarakat tőlük kobozták el).

- [31] Ehhez képest a végzés nem kellő alapossággal ismerteti az indítványt, így az alkotmányjogi panasz alaptörvény-ellenességre vonatkozó érvelését egyáltalán nem fejti ki, csak az ügy előzményeit mutatja be. A végzés összesen egy mondatban tér ki arra, hogy a támadott végzés az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését sérti, hogy miért és mennyiben, arról nem szól.
- [32] Ennek megfelelően az indítvány alapján megalapozottan nem lehet azt kijelenteni, hogy az indítványozó nem tárt fel „olyan alaptörvény-ellenességet, mely a bírói döntés alkotmányossági szempontból történő vizsgálatát indokolná” (Indokolás [13]).
- [33] A fentiekre tekintettel határozott álláspontom, hogy az alkotmányjogi panaszt érdemben kellett volna vizsgálni, és az alkotmányossági vizsgálat keretében arra kellett volna választ adni, hogy az indítványozó által az alaptörvény-ellenesség – különösen a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme – körében felsorakoztatott eljárási jellegű aggályok az alaptörvény-ellenesség szintjét elérik-e.

Budapest, 2018. április 17.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

- [34] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2018. április 17.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/638/2017.

• • •